BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm006545

Dane szczegółowe

Właściciel:	**Leśny_Szlak**
Kraj:	**Polska**
Okres historyczny:	**Królestwo Polskie (Polska)**
Znaleziono:	**b.d.**
Materiał awersu:	**mosiądz**
Materiał rewersu:	**g.jednorodny**
Wykończenie:	**złocony**
Sygnowanie:	**WAPPENSTEIN**
Wytwórca:	**WAPPENSTEIN**
Średnica:	**23.5 mm**
Typ uszka:	**drut**
Rant:	**●---**
Profil:	**| - jednowarstwowy, płaski**

Występujące elementy

- korona [otwarta; 5-pałek]
- tarcza

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2016-09-03 18:34**

Opis guzika btrm006545

Polski guzik liberyjny - polskiej produkcji (herb na tarczy herbowej)
© *buttonarium.eu*

Awers przedstawia polski herb szlachecki Bończa, powyżej herbu znajduje się szlachecka korona rangowa z klejnotem w postaci połowy jednorożca, na obrzeżu guzika brak wypukłego rantu.

Wikipedia.pl - Bończa (herb szlachecki)

Rewers sygnowany: A. WAPPENSTEIN w KRAKOWIE.

Przeznaczenie i datowanie - ogólnie
Guziki liberyjne spotykano tylko przy niektórych typach liberii. Można przypuszczać, że szykowne guziki liberyjne zdobiły przede wszystkim barwne liberie paradne, i to jedynie reprezentacyjnej służby dworskiej, które czasami noszone były tylko na wyjątkowe okazje. W Europie barwne liberie paradne, zdobione szykownymi i cennymi guzikami, zaczęły być modne w II połowie XVIII wieku, a w XIX wieku były już stosunkowo popularne. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępności, a co za tym idzie i popularność. Liberie były w powszechnym użytku do wybuchu I wojny światowej, a gdzieniegdzie aż do wybuchu II wojny. Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, kasynach, klubach, restauracjach itp. Więcej informacji na temat liberii można znaleźć w artykule: www.buttonarium.eu - Guziki liberyjne, zbiór informacji

Podstawowe rodzaje guzików liberyjnych:

- guziki z herbem wraz z różnymi jego elementami: godłem heraldycznym, tarczą herbową, koroną rangową, klejnotem, zawołaniem, orderem, dewizą oraz trzymaczami;
- guziki z samym godłem heraldycznym;
- guziki z monogramem (prostym lub złożonym) z koroną lub bez korony rangowej;
- guziki z samą koroną rangową.

Ciekawostka
Warto też wspomnieć o guzikach liberyjnych w wersji małżeńskiej. Na takich guzikach umieszczano najczęściej herby dwóch rodów, z których pochodzili małżonkowie, często zaznaczając pozycję każdej z rodzin poprzez dodanie odpowiedniej korony rangowej. Spotyka się również guziki na których zamiast herbów dwóch rodzin umieszczono monogramy wraz z przynależnymi im koronami rangowymi.

Źródła

Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z herbem na tarczy herbowej
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z herbem bez tarczy herbowej
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z monogramem i koroną rangową
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z monogramem bez korony rangowej
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z samą koroną rangową
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki w wersji małżeńskiej
GUZIKI LIBERYJNE KATALOG, Elbląg 1988
Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.1, Elbląg 2008
Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.2, Elbląg 2013
www.buttonarium.eu - Guziki liberyjne, zbiór informacji

Wytwórca: WAPPENSTEIN

WAPPENSTEIN , to początkowo krakowski, a później wiedeński grawer-medalier Antoni (Ascher/Aszer) Wappenstein[1]. Wappenstein produkował na pewno w latach 1820-1861, gdyż zrlane są jego patriotyki (sygnety, medale i medaliki) z tych lat. W jakich dokładnie latach produkował trudno jest teraz dociec. Krzysztof Gładki w książce *GUZIKI Wykaz producentów, firm grawerskich, jubilerskich produkujących guziki* podaje, że Wappenstein zmarł około 1850 roku. Firma Wappenstein w Wiedniu biła monety dla Wolnego Miasta Krakowa.

Źródła

[1]Wspomnienia Ambrożego Grabowskiego, Kraków 1909, tom II, strona 146
● Ikonotheka : zbiór notat o sztuce i artystach w Polsce, Wilno 1858, strona 24 (patrz: Aszerowie)
● *Gładki K. - GUZIKI, Wykaz producentów, firm grawerskich, jubilerskich produkujących guziki, Łódź 2011. ISBN 978-83-933153-0-7*

Ostatnia aktualizacja: **2014-07-05 18:21**